ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԵՊՀ ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

1(1) 2018

Երևան - 2018

Հրատարակության է երաշխավորել
ԵՊՀ գիտական խորհուրդը

Գլխավոր խմբագիր՝
իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գ. Ս. Ղազինյան

Գլխավոր խմբագրի տեղակալներ՝
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Մ. Հայկյանց
իրավ. գիտ. թեկնածու,
դոցենտ Կ. Ա. Գևորգյան

Խմբագրակազմ՝
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Հ. Գաբուզյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ս. Ա. Դիլբանդյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Ա. Գ. Վաղարշյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Գ. Բ. Դանիելյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Վ. Վ. Ստեփանյան
իրավ. գիտ. դոկտոր,
պրոֆեսոր Վ. Դ. Ավետիսյան
իրավ. գիտ. թեկնածու,
դոցենտ Ս. Գ. Մեղրյան

Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
Երևանի պետական
համալսարան

Խմբագրության հասցեն՝
ՀՀ, 0025, Երևան,
Ալեք Մանուկյան 1,
ԵՊՀ իրավագիտության
ֆակուլտետ:
Հեռ.՝ 060-71-02-43

Էլ. կայք՝ publications.ysu.am
publishing.ysu.am

Խմբագրությունը կարող է
հրապարակել նյութեր՝
համամիտ չլինելով
հեղինակների
տեսակետներին:

e-mail: law@ysu.am
Տպագրական 32.625 մամուլ:

Տպաքանակը՝ 100
Հանձնված է շարվածքի՝
15.01.2018
Հանձնված է տպագրության՝
20.04.2018

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Արթուր Վաղարշյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒԹԱՎՈՐՄԱՆ ՓՈՐՁԸ ԵՎ ԱՐԴԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ 7

Վիկտորյա Օհանյան

ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԿԵՆՍԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԻՋՃՅՈՒՂԱՅԻՆ ԵՎ ԻՆՏԵԳՐԱԼ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 21

Տարոն Սիմոնյան

ԻՐԱՎԱԲԱՆԻ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԸ XXI ԴԱՐՈՒՄ. ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ 34

Ваге Геворкиян

К ВОПРОСУ О МЕХАНИЗМЕ ВЛАСТИ КАК О СТРУКТУРНОМ ЭЛЕМЕНТЕ ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ОБЩЕСТВА 46

Գևորգ Դանիելյան

ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ 58

Վարդան Այվազյան

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԱՏԵԽՆԻԿԱՆ 78

Անահիտ Մանասյան

ԿԱՅՈՒՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐԴԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱ-ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ 95

Ռուստամ Մախմուդյան

ԵԶԴԻՆԵՐԻ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅՈՑ ԵՂԵՌՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆՈՐԵՆ ՉՃԱՆԱՉՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 111

Հասմիկ Ենգոյան

2016 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 16-Ի «ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔՈՎ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՈՐՈՇ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ 130

Рита Арустамян
ФУНКЦИЯ ОХРАНЫ ПРАВ И СВОБОД ГРАЖДАН И ИХ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПЕРЕД ОБЩЕСТВОМ 138
Դավիթ Հակոբյան
ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԱՄՐԱԳՐՈՒՄԸ 154
Լիպարիտ Մելիքջանյան
ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՍԵՐՎԻՏՈՒՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ 166
Արսեն Թավադյան
ԱՆՎԱՎԵՐ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 176
Ռաֆիկ Գրիգորյան
ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ՎԱՐԿԻ ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ՄԱՐՄԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 189
Արա Գաբուզյան
ՀՀ ՔՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ՆԱԽԱԳԾՈՎ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱՏԵՍԵԼՈՒ ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԵՐԻ ՇՈՒՐՋ 203
Աննա Մարգարյան
ԱՆՉԱՓԱՀԱՄՆԵՐԻ ՇԵՂՎՈՂ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ 213
Тигран Симонян
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ, ГОСУДАРСТВЕННО-ПРАВОВЫЕ, ИДЕОЛОГИЧЕСКИЕ И ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ МЕРЫ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ПРЕСТУПНОСТИ МОЛОДЕЖИ 234
Սամվել Դիլբանդյան
ՔՐԵԱԴԱՏԱՎԱՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԷԱԿԱՆ ԽԱԽՏՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ԴԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ԲԵԿԱՆՄԱՆ ՀԻՄՔ 262

Վահե Ենգիբարյան
ԴԱՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ ՀՀ ՔՐԵԱԴԱՏԱՎԱՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ.....276
Տաթևիկ Սուջյան
ԱՆՁԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳԱՂՏՆԻ ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՐՊԵՍ ԱՊԱՑՈՒՅՑ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ.....296
Արմեն Հովհաննիսյան
ՆՈՐ ԵՐԵՎԱՆ ԵԿԱԾ ԵՎ ՆՈՐ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐՈՎ ԲՈՂՈՔ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ.....314
Մերգեյ Մարաբյան
ԱՆՉԱՓԱՀԱՍԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԿԱՄ ՊԱՏԺԻՑ ԲՆՈՒՅԹԻ ՀԱՐԿԱԴՐԱՆՔԻ ՄԻՋՈՑ ԿԻՐԱՌԵԼՈՎ ՔՐԵԱԿԱՆ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄԸ ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԸՍՏ ՀՀ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ.....326
Հրայր Ղուկասյան, Անահիտ Հարությունյան
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՏԱԿՏԻԿԱԿԱՆ ՀՆԱՐՔՆԵՐԻ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ.....352
Գուրգեն Ներսիսյան
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՈՒՄ ՄԵՂԱԴՐՅԱԼԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ.....375
Մերգեյ Մեղրյան
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ. ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ.....395

Վահե Հովհաննիսյան
ՈՂՋԱՄԻՏ ԺԱՄԿԵՏՈՒՄ ԳՈՐԾԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 430
Վարդուշ Եսայան
ՀԱՅՑԱՊԱՀԱՆՋԻ ՓՈՓՈԽՄԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 445
Վահագն Դալլաքյան
ՀԱՅՑԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ..... 458
Օլիմպիա Գեղամյան
ՋՐՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԱՐՏԱԴԱՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԻ ՈՐՈՇ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ 472
Տիգրան Խաչիկյան
ԵԱՏՄ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ «ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՄԻՋԵՎ ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ 484
Հեղինե Գրիգորյան
ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇ ՀԱՐՑԵՐԻ ՇՈՒՐՋ 496
Անի Սիմոնյան
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 513

ՆՈՐ ԵՐԵՎԱՆ ԵԿԱԾ ԵՎ ՆՈՐ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐՈՎ ԲՈՂՈՔ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ

Արմեն Հովհաննիսյան
ԵՊՀ քրեական դատավարության և կրիմինալիստիկայի ամբիոնի ասիստենտ, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահի խորհրդական

Նոր երևան եկած և նոր հանգամանքների հիմքերով վարույթի հարուցման նախադրյալների շարքում առանձնահատուկ տեղ են զբաղեցնում այդ հիմքերով բողոքի ներկայացման ժամկետների հետ կապված հիմնահարցերը:

ՀՀ քրեական դատավարության գործող օրենսգրքի (այսուհետ՝ նաև Գործող օրենսգիրք) 426.3-րդ հոդվածի 2-րդ և 426.4-րդ հոդվածի 3-րդ մասերի ուսումնասիրությունը վկայում է, որ նոր երևան եկած հանգամանքներով բողոք կարող է բերվել չորս, իսկ նոր հանգամանքներով՝ երեք ամսվա ընթացքում այն պահից, երբ բողոք բերող անձն իմացել է կամ կարող էր իմանալ դրանց ի հայտ գալու մասին[1]:

Ասվածը նախ վկայում է, որ օրենսդիրը նախատեսել է բացառիկ վերանայման համապատասխան հիմքերով բողոք ներկայացնելու որոշակի ժամկետային սահմանափակումներ:

Հարկ է նշել, որ այս սահմանափակումները Գործող օրենսգրքում ամրագրվել են միայն 2007 թվականի օրենսդրական փոփոխություններից հետո (28.11.2007, ՀՕ-270-Ն), իսկ մինչ այդ (նաև ՀՀ

---

[1] Նկատենք, որ ՀՀ քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի նախագծով (այսուհետ՝ նաև Նախագիծ) «նոր երևան եկած հանգամանքներ» և «նոր հանգամանքներ» տերմինների միասնականացման արդյունքում սահմանվել են նաև միասնական ժամկետներ: Մասնավորապես համաձայն Նախագծի 404-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ նոր հանգամանքներով բողոք կարող է ներկայացվել 4 ամսվա ընթացքում այն պահից, երբ բողոք բերած անձն իմացել է կամ կարող էր իմանալ այդ հանգամանքների առաջացման կամ հայտնաբերման մասին: Ինչևէ, Նախագծի նման կարգավորումը առավել ընդունելի է թվում, քանի որ մեր կարծիքով՝ Գործող օրենսգրքում համապատասխան հանգամանքների միջև ժամկետների հարցում դրսևորված ոչ միասնական մոտեցումը չի բխում որևէ հիմնավոր պատճառներից:

քրեական դատավարության նախկին օրենսգրքերում) նման դրույթներ նախատեսված չեն եղել։

Այդ առումով հետաքրքիր են նաև միջազգային փորձի ուսումնասիրության արդյունքները։ Մասնավորապես որոշ երկրների, օրինակ՝ Լատվիայի[1], Վրաստանի[2], Բելառուսի[3] քրեադատավարական օրենսդրությունները վկայում են, որ այդ երկրներում ընդհանրապես բացակայում են բողոքի ներկայացման նման ժամկետային սահմանափակումներ, սակայն ի տարբերություն դրանց՝ օրինակ՝ Ուկրաինայի[4] կամ Էստոնիայի[5] քրեադատավարական օրենսգրքերում[6] ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի նման նախատեսված են այդ սահմանափակումները։

Կարծում ենք՝ իրավական որոշակիության հիմնարար դրույթի ապահովման տեսանկյունից ընդհանուր առմամբ նոր երևան եկած հանգամանքների հիմքերի մասով արդարացված է այդ հանգամանքների ի հայտ գալուց հետո միայն որոշակի ժամկետի շրջանակներում բողոքի ներկայացման հնարավորության նախատեսումը, ինչը, սակայն, չի կարելի ասել նոր հանգամանքների մասին։

Մեր կարծիքով՝ այստեղ խնդիրը բավականին բարդ է, որն առաջին հերթին պայմանավորված է նրանով, որ օրենսդիրը նոր հանգամանքների ցանկացած հիմքով վերջնական ակտերի վերանայման համար նախատեսել է բողոքի ներկայացման պարտադիր կարգ՝ որևէ կերպ բացառիկ վերանայումը չդիտարկելով որպես պետության պոզիտիվ պարտականություն։

Դրա հետ կապված՝ ՀՀ Սահմանադրական դատարանն արտահայտել է հետևյալ դիրքորոշումը. «*Սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ դատական ակտերի վերանայման արդյունավետ ինստիտուտի գոյությունը ևս պետք է հիմնվի այն տրամաբանության վրա, որ պետությունը պետք է ապահովի խախտված իրավունքների վերականգնումը, քանզի քաղաքացիների իրավունքների և ազա-*

[1] http://likumi.lv/doc.php?id=107820

[2] https://matsne.gov.ge/ru/document/download/90034/69/ru/pdf

[3] http://mvd.gov.by

[4] http://zakon4.rada.gov.ua

[5] www.juristaitab.ee

[6] Տե՛ս Ուկրաինայի և Էստոնիայի քրեական դատավարության օրենսգրքերի՝ համապատասխանաբար 461-րդ և 368-րդ հոդվածները։

տությունների պաշտպանության պարտավորությունը ենթադրում է, որ պետությունն ինքն է պատասխանատու դատական ակտերով խախտված իրավունքների վերականգնման համար։ Պետության նման պարտավորության կատարումն ապահովելու բավականին արդյունավետ միջոց է դատական ակտերի վերանայումն իրավունքի ուժով[1]»։

Այսինքն՝ կարելի է ենթադրել, որ ըստ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի՝ նոր հանգամանքներով բացառիկ վերանայումը ոչ թե պետք է մշտապես կախված լինի համապատասխան անձանց կողմից բողոքի պարտադիր ներկայացումից, առավել ևս՝ նրանց կողմից միայն որոշակի ժամկետներում բողոք բերելուց, այլ այդ ակտերի վերանայումը առանձին դեպքերում պետք է իրականացվի իրավունքի ուժով։

Ինչևէ, արձանագրելով, որ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի՝ վերը նշյալ որոշման պահանջների կատարման ուղղությամբ ո՛չ Գործող օրենսգրքում, ո՛չ էլ Նախագծում տեղաշարժեր դեռևս չեն կատարվել, ներկայացնենք այդ պահանջների իրագործման անհրաժեշտության մասին վկայող որոշ այլ հանգամանքներ։

ՀՀ քրեական օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի համաձայն՝ անձի վիճակը բարելավող օրենքն ունի հետադարձ ուժ, իսկ ըստ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի 13-րդ մասի՝ քրեական պատասխանատվություն նախատեսող օրենքի դրույթը հակասահմանադրական ճանաչելիս այդ դրույթը ուժը կորցնում է ընդունման պահից։ Ասվածից հետևում է, որ այդ դրույթը հակասահմանադրական ճանաչելը կամ արարքի պատժելիությունը վերացնող օրենքի ուժի մեջ մտնելը ենթադրում են, որ եթե չկա քրեական օրենքը, որի հիման վրա անձինք ենթարկվել են քրեական պատասխանատվության, և չեն անցել դրա հետևանքները (վաղեմություն, դատվածությունը մարված կամ հանված չէ), ապա այդ անձանց նկատմամբ կայացված ակտերը ենթակա են անհապաղ վերանայման։ Մինչդեռ քանի որ Սահմանադրական դատարանի որոշումը, իսկ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2017 թ. փետրվարի 14-ի թիվ ՍԴՈ-1348 որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների պայմաններում նաև արարքի պատժելիությունը վերացնող օ-

[1] Տե՛ս ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2011 թ. հուլիսի 15-ի թիվ ՍԴՈ-984 որոշումը, կետ 11։

բենքը համարվում են նոր հանգամանք, իսկ նոր հանգամանքի դեպքում թե՛ Գործող օրենսգիրքը, թե՛ Նախագիծը նախատեսում են գործի ելքով շահագրգռված անձանց կողմից բողոքի ներկայացման պարտադիր կարգ, ավելին՝ բողոք բերելու առավելագույն ժամկետներ, ապա ստացվում է, որ առանց բողոքի կամ բողոքարկման այդ ժամկետներն անցնելուց հետո հնարավոր չէ վերանայել[1] համապատասխան վերջնական ակտերը[2]:

Այսինքն, օրինակ, եթե դատապարտյալը ինչ-ինչ պատճառներով տեղյակ չի լինում իրավական համակարգում տեղի ունեցած զարգացումների մասին և եռամսյա ժամկետում բողոք չի ներկայացնում իր նկատմամբ կիրառված և դե յուրե չգործող քրեական օրենքի հիման վրա կայացված մեղադրական դատավճռի վերանայման համար, ապա այդ դատավճիռը, որպես կանոն, չի կարող վերանայվել[3]:

Այդ առումով տեղին է նշել ՀՀ Սահմանադրական դատարանի հետևյալ դիրքորոշումը. «*… Այն դեպքում, երբ դատական ակտի համար որպես նոր հանգամանք հիմք է հանդիսանում Սահմանադրական դատարանի՝ համապատասխան օրենքի դրույթը Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչելու մասին որոշումը, ապա գործնականում վերանայված ակտի ուժի մեջ մնալն անհնարին է, որովհետև արդարադատության հիմքում դրվել է ու կշարունակի*

---

[1] Տե՛ս նաև **Մարաբյան Ս. Ռ.**, Նոր հանգամանքների հիմքով դատական ակտերի վերանայման որոշ հիմնախնդիրներ (Օրենսդրական առկա կարգավորումների և զարգացման միտումների մասին իրավական վերլուծություն), «Դատական իշխանություն», թիվ 4/129/, ապրիլ, 2010, էջեր 27-28:

[2] Փաստենք, որ ՀՀ Սահմանադրական դատարանը թիվ ՍԴՈ-1348 որոշման եզրափակիչ մասում թեև սահմանեց, որ **արարքի պատժելիությունը վերացնող օրենքն ուժի մեջ մտնելն իրավակիրառ պրակտիկայի շրջանակներում պետք է ընկալվի որպես նոր հանգամանք,** սակայն միաժամանակ արձանագրելով, որ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտը նոր հանգամանքի հիմքով ենթակա է վերանայման **ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված կարգով**, խնդրո առարկա հարցին լուծում չտրվեց:

[3] Ընդ որում, խնդրի լուծում չի կարող համարվել նույնիսկ բաց թողնված ժամկետը հարգելի ճանաչելու միջնորդության ներկայացումը, քանի որ համապատասխան միջնորդության բավարարումը կամ մերժումը այդ ժամանակ կկապակցվի դատարանի դիսկրետցիոն լիազորության հետ:

ուժի մեջ մնալ հակասահմանադրական նորմ[1]», իսկ մասնագիտական գրականության մեջ իրավաչափորեն նշվում է նաև, որ արարքի հանցավորությունը վերացնող, պատիժը մեղմացնող կամ հանցանք կատարած անձի վիճակը այլ կերպ բարելավող օրենքի կիրառման առումով դատարանը կամ օրենքը կիրառող մյուս մարմիններն օժտված չեն դիսկրեցիոն լիազորություններով, այսինքն՝ բացառվում է նման օրենքին հետադարձ ուժ չտալը, եթե նույնիսկ անձը, ում իրավական վիճակը պետք է բարելավվի, չի դիմում այդպիսի խնդրանքով[2]:

Այսպիսով, հաշվի առնելով վերոգրյալը, կարծում ենք, որ հատկապես այն դեպքերում, երբ ՀՀ Սահմանադրական դատարանը Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր է ճանաչում քրեական պատասխանատվություն նախատեսող օրենքի դրույթը, կամ երբ ուժի մեջ է մտնում արարքի պատժելիությունը վերացնող կամ պատիժը մեղմացնող օրենք[3], կայացված վերջնական ակտերի վերանայումը չպետք է կախված լինի համապատասխան անձանց կողմից բողոքի պարտադիր ներկայացումից, ինչպես նաև չպետք է լինեն ժամկետային սահմանափակումներ այդ անձանց կողմից բողոք ներկայացնելու համար:

Կարծում ենք՝ նման դեպքերում վերջնական ակտերը պետք է վերանայվեն առաջին հերթին պետության նախաձեռնությամբ, այսինքն, օրինակ, քրեական գործով դատախազի կամ քրեակատարողական հիմնարկի վարչակազմի կողմից ներկայացված բողոքի կամ դատարանի սեփական նախաձեռնությամբ, ինչպես դա գործում է, օրինակ, Ռուսաստանի Դաշնությունում:

---

[1] Տե՛ս ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2008 թ. սեպտեմբերի 9-ի թիվ ՍԴՈ-758 որոշումը, կետ 13:

[2] Տե՛ս Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության մեկնաբանություններ (խմբագրությամբ՝ **Գ. Գ. Հարությունյանի, Ա. Գ. Վաղարշյանի**), «Իրավունք», Երևան, 2010, էջ 272:

[3] Կարծում ենք՝ արարքի պատժելիությունը վերացնող օրենքին զուգահեռ պատիժը մեղմացնող օրենքը նույնպես որպես նոր հանգամանքի հիմք չդիտարկելը կարող է առաջացնել իրավական անորոշություն, քանի որ փաստացի ստացվում է, որ այդ օրենքն ունի հետադարձ ուժ (տե՛ս ՀՀ Սահմանադրության 72-րդ հոդվածը), սակայն դրա ընդունումը հիմք չէ օրինական ուժի մեջ մտած վերջնական ակտերի վերանայման համար:

Մասնավորապես ՌԴ քրեական դատավարության օրենսգրքի 415-րդ հոդվածի 5-րդ մասից հետևում է, որ այն դեպքերում, երբ դատարանի կիրառած համապատասխան քրեական օրենքը ՌԴ Սահմանադրական դատարանի կողմից հակասահմանադրական է ճանաչվում կամ Եվրոպական դատարանը Կոնվենցիայի խախտում է արձանագրում՝ կապված այն քրեական գործի հետ, որը քննվել էր ՌԴ դատարանի կողմից, ապա կայացված դատական ակտերի վերանայումը իրականացվում է ՌԴ Գերագույն դատարանի նախագահության (Президиум Верховного Суда) կողմից ՌԴ Գերագույն դատարանի նախագահի (Председатель Верховного Суда) ներկայացմամբ:

Շարունակելով նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքների հիմքերով բողոքի ներկայացման ժամկետների քննարկումը՝ նշենք, որ Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ և 426.4-րդ հոդվածների համապատասխանաբար 2-րդ և 3-րդ մասերից հետևում է, որ դրանցում նախատեսված ժամկետների հաշվարկման սկիզբը սահմանվել է՝ հիմք ընդունելով սուբյեկտիվ (իմացել է) կամ օբյեկտիվ (կարող էր իմանալ) հանգամանքները:

Ընդ որում, նշենք, որ այս հանգամանքների համատեքստում Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-3-րդ կետերով սահմանված հիմքերի համար համապատասխան չորսամսյա ժամկետի հաշվարկման մեկնակետ, մեր կարծիքով, պետք է համարել դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրը՝ նկատի ունենալով ՀՀ դատական օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերը, ինչպես նաև 20-րդ հոդվածի 4-րդ մասը:

Ինչ վերաբերում է նոր հանգամանքներին, ապա նշենք, որ որպես համապատասխան եռամսյա ժամկետի հաշվարկման սկիզբ՝ օրենսդիրը ՔԴՕ 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված հիմքերի համար փաստացի դիտարկել է համապատասխանաբար ՀՀ Սահմանադրական դատարանի որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը և ՀՀ մասնակցությամբ գործող միջազգային դատարանի՝ ուժի մեջ մտած վճիռը կամ որոշումն այդ դատարանի կանոնակարգերով[1] սահմանված կարգով այդ դատարան դիմած անձին հանձնելու օրը (վերջինը ուղղակիորեն ամրագրված է Գործող

[1] Տե՛ս http://www.echr.coe.int/Documents/Rules_Court_ENG.pdf (Եվրոպական դատարանի վճիռների մասով):

օրենսգրքի 426.4-րդ հոդվածի 4-րդ մասում)[1]:

Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերից հետևում է նաև, որ նոր երևան եկած հանգամանքներով բողոք բերելու ժամկետները պետք է հասկանալ ոչ միայն համապատասխան հանգամանքի ի հայտ գալու, այլև դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելու հարաբերությամբ[2]:

Այսպես՝ Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 5-րդ մասում ամրագրված է. *«Այն դատական ակտի վերանայումը, որով մեղադրական դատավճիռ է կայացված այնպիսի հանգամանքներ ի հայտ գալու հետևանքով, որոնք ցույց են տալիս դատապարտյալի անմեղությունը կամ նրա կողմից ավելի թեթև հանցանք կատարելը, քան այն, որի համար նա դատապարտվել է, ժամկետներով սահմանափակված չէ»*: Ընդ որում, նույնիսկ դատապարտյալի մահն արգելք չէ նոր երևան եկած հանգամանքներով քրեական գործով վարույթը նորոգելու համար, եթե դա արվում է դատապարտյալի կամ այլ անձանց իրավունքների վերականգնման նպատակով (Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 6-րդ մաս):

Փաստորեն օրենսդիրը որևէ ժամկետներով չի սահմանափակել նոր երևան եկած հանգամանքներով բացառիկ վերանայումը՝ ի շահ դատապարտյալի:

Դեռևս 1864 թվականի քրեական դատավարության կանոնադրությունում, ինչպես նաև 1923, 1934, 1961 թվականների քրեական դատավարության օրենսգրքերում նախատեսված այս դրույթի առումով դժվար թե կարելի լինի ներկայացնել որևէ առարկություն, քանի որ նման կարգավորումը, ըստ էության, ուղղված է դատապարտյալի խախտված իրավունքների վերականգնմանը և արդար դատաքննության իրավունքի ապահովմանը, ինչը նշում են նաև որոշ հեղի-

---

[1] Հարկ ենք համարում նշել, որ նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքների բացառիկ վերանայման համապատասխան ժամկետների հաշվարկման պահի հետ կապված հարցերին անդրադարձել են նաև մի շարք հեղինակներ (տե՛ս **Темушкин О. П.,** Расследование вновь открывшихся обстоятельств // Соц. Законность, №8, 1975, էջեր 30, **Анашкин Г. З., Перлов И. Д.,** Возобновление дел по вновь открывшимся обстоятельствам, М., Юрид. лит. 1982, էջեր 65-66 և այլք):

[2] Այդ մասին տե՛ս Դատավորի ձեռնարկ, գիտագործնական վերլուծություն, /հեղ. խումբ/, Երևան, «Ասողիկ» հրատ., 2010, էջ 362:

նակներ[1]:

Նման դրույթ նախատեսված է նաև արտասահմանյան բազմաթիվ երկրների քրեադատավարական օրենսգրքերում (օրինակ՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, Ուզբեկստան, Մոլդովա, Ուկրաինա և այլն):

Հարկ է նշել, որ ի տարբերություն ՔԴՕ 426.3-րդ հոդվածի 5-րդ մասի՝ օրենսդիրը նույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանել է որոշակի կոնկրետ ժամկետներ, եթե նոր երևան եկած հանգամանքներով վերանայումը կարող է հանգեցնել անձի վիճակի վատթարացմանը:

Մասնավորապես նշված մասում ամրագրված է. *«Արդարացման դատավճռի և գործով վարույթը կարճելու կամ քրեական հետապնդումը դադարեցնելու վերաբերյալ որոշումների վերանայումը թույլատրվում է միայն քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետների ընթացքում»*:

Դատավարագետները նման դրույթի նախատեսումը, մեր կարծիքով, իրավաչափորեն պայմանավորում են՝ ելնելով մարդասիրական, անձանց իրավունքների պաշտպանության, ինչպես նաև իրավական որոշակիության հիմնադրույթի ապահովման նկատառումներից[2]:

Ընդունելի համարելով այս տեսակետները՝ այնուամենայնիվ կարծում ենք, որ վերը նշված նկատառումների տեսանկյունից այնքան էլ ճիշտ չէ օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված դրույթները անձի վիճակի վատթարացման բոլոր դեպքերի վրա չտարածելը[3]:

Այսինքն, օրինակ, եթե անձի նկատմամբ կայացվել է մեղադրական դատավճիռ, սակայն ի հայտ եկած համապատասխան հանգամանքները վկայում են նրա կատարած հանցանքի կամ նրա նկատմամբ նշանակված պատժի ավելի ծանր լինելը, քան այն, որի համար

---

[1] Տե՛ս, օրինակ, **Давыдов В.А.**, Возобновление уголовного судопроизводства ввиду новых или вновь открывшихся обстоятельств, Диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук, М., 2011, էջ 167:

[2] Տե՛ս նույն տեղը, էջեր 167-168, Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն, «Հատուկ մաս» (2-րդ հրատարակություն՝ փոփոխություններով և լրացումներով), դասագիրք բուհերի համար (խմբագրությամբ՝ **Գ. Ս. Ղազինյանի**), ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2006, էջ 419:

[3] Ընդ որում, նույնը վերաբերում է նաև Նախագծի 410-րդ հոդվածի 3-րդ մասին:

դատապարտվել է, ապա այդ դեպքերում նույնպես համապատասխան հիմքերով բացառիկ վերանայումը, մեր կարծիքով, պետք է թույլատրվի միայն քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետների ընթացքում։

Այդ տեսանկյունից առավել ընդունելի է թվում ՌԴ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված համապատասխան կարգավորումը։

Հարկ է նշել, որ քննարկվող ժամկետային կանոնները որոշակիորեն այլ լուծում են ստացել Նախագծում։

Այսպես՝ Նախագծի 404-րդ հոդվածի 3-րդ, 5-րդ և 6-րդ մասերից հետևում է, որ ի տարբերություն Գործող օրենսգրքի՝ Նախագծով «նոր երևան եկած հանգամանքներ» և «նոր հանգամանքներ» եզրույթների միասնականացման արդյունքում այդ կանոնները սահմանվել են թե՛ փաստական, թե՛ իրավական հանգամանքներով բացառիկ վերանայման հիմքերի համար։ Այսինքն՝ դրանք տարածվել են Գործող օրենսգրքով սահմանված ոչ միայն նոր երևան եկած, այլև նոր հանգամանքների նկատմամբ։

Կարծում ենք՝ Նախագծով նախատեսված նման մոտեցումը արդարացված է և բխում է արդար դատաքննության իրավունքի ապահովման անհրաժեշտությունից։ Այդպիսի մոտեցումը համապատասխանում է նաև մի շարք օտարերկրյա պետությունների քրեադատավարական օրենսգրքերով[1] սահմանված կարգավորումներին։

Վերոգրյալի հիման վրա կարծում ենք՝ արդարացված կլինի, եթե Գործող օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 4-6-րդ մասերում սահմանված կանոնները հավասարապես վերաբերեն նաև նոր հանգամանքներին։

Այսպիսով, ամփոփելով վերոշարադրյալը, կարծում ենք.

1. Թե՛ Գործող օրենսգրքում, թե՛ Նախագծում ճիշտ կլինի կատարել փոփոխություններ՝ նկատի ունենալով, որ հատկապես այն դեպքերում, երբ ՀՀ Սահմանադրական դատարանը Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր է ճանաչում քրեական պատասխանատվություն նախատեսող օրենքի դրույթը, կամ երբ ուժի մեջ է մտնում արարքի պատժելիությունը վերացնող կամ պատիժը մեղ-

---

[1] Տե՛ս, օրինակ, Ուկրաինայի, Ռուսաստանի քրեական դատավարության օրենսգրքերի՝ համապատասխանաբար 461-րդ և 414-րդ հոդվածները կամ Լատվիայի քրեական դատավարության օրենքի 656-րդ հոդվածը։

մացնող օրենք, վերջնական ակտերի վերանայումը ոչ թե պետք է կախված լինի գործի ելքով շահագրգռված անձանց կողմից բողոքի պարտադիր ներկայացումից, այլ այդ ակտերի վերանայման նպատակով միջոցների ձեռնարկումը պետք է լինի առաջին հերթին պետության պոզիտիվ պարտականությունը: Իսկ այն դեպքերում, երբ պետությունն ինչ-ինչ պատճառներով քայլեր չի ձեռնարկում համապատասխան անձանց խախտված իրավունքները վերականգնելու համար, ապա նրանք կարող են բողոք ներկայացնել, սակայն դրա համար չպետք է լինի ժամկետային սահմանափակում:

2. Ճիշտ կլինի, եթե դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելու հարաբերության տեսանկյունից բացառիկ վերանայման բողոք բերելու ժամկետները Գործող օրենսգրքում ունենան հետևյալ տեսքը.

«*Նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով մեղադրական դատավճռի վերանայումը, ի շահ դատապարտյալի, ժամկետներով սահմանափակված չէ:*

Եթե նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով վերջնական ակտերի վերանայումը հանգեցնում է արդարացվածի կամ դատապարտյալի, կամ այն անձի վիճակի վատթարացմանը, ում նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել և/կամ գործով վարույթը կարճվել է, ապա դա թույլատրվում է միայն քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետների ընթացքում:

Դատապարտյալի մահն արգելք չէ դատապարտյալի կամ այլ անձանց իրավունքների վերականգնման նպատակով նոր երևան եկած կամ նոր հանգամանքներով վերջնական ակտերը վերանայելու համար»:

3. Նպատակահարմար է Նախագծի 410-րդ հոդվածի 3-րդ և 5-րդ մասերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«*3. Եթե նոր հանգամանքներով բացառիկ վերանայումը հանգեցնում է արդարացվածի կամ դատապարտյալի, կամ այն անձի վիճակի վատթարացմանը, ում նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել, և/կամ գործով վարույթը կարճվել է, ապա դա թույլատրվում է միայն քրեական պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետների ընթացքում:*

5. Մեղադրական դատավճռի բացառիկ վերանայումը, ի շահ դատապարտյալի, ժամկետներով սահմանափակված չէ»:

ВОПРОСЫ, СВЯЗАННЫЕ СО СРОКАМИ ПОДАЧИ ЖАЛОБЫ ПО ВНОВЬ ОТКРЫВШИМСЯ И НОВЫМ ОБСТОЯТЕЛЬСТВАМ

Армен Оганесян
Ассистент кафедры уголовного процесса и криминалистики ЕГУ,
кандидат юридических наук,
советник председателя Кассационного Суда РА

Настоящая статья посвящена анализу ряда вопросов, связанных со сроками подачи жалоб по вновь открывшимся и новым обстоятельствам. В частности, были изучены проблемы, которые могут возникнуть, когда Конституционный суд признает неконституционным закон, предусматривающий уголовную ответственность, или когда вступает в силу закон об устранение наказания за деяния или закон, смягчающий наказание. Кроме того, подверглись анализу вопросы, связанные с началом расчета сроков подачи жалобы по вновь открывшимся и новым обстоятельствам, а также проблемы, возникшие со сроками пересмотра судебных актов по этими же обстоятельствам.

В ходе исследования соответствующие положения Уголовно-процессуального кодекса РА и проекта нового кодекса подверглись сравнительно-правовому анализу, были рассмотрены правовые позиции Конституционного Суда, а также представлены регулированияв зарубежном законодательстве.

В заключении автор представляет ряд рекомендаций для внесения изменений в Законодательство.

ISSUES, RELATED TO THE DEADLINES FOR LODGING COMPLAINT DUE TO NEWLY DISCOVERED OR NEW CIRCUMSTANCES

Armen Hovhannisyan
Assistant at the YSU Chair of Criminal procedure and
Criminalistics, Candidate of Legal Sciences,
Adviser to the Chairman of RA Cassation Court

The present article is devoted to the analysis of a number of issues, related to the deadlines for lodging complaint due to newly discovered or new circumstances. In particular, there have been examined the problems

that can arise when the Constitutional Court recognizes as unconstitutional the law providing for criminal responsibility, or when the law on eliminating punishment for an act or softening punishment enters into force. In addition, questions have been analyzed, links to the beginning of the calculation of the deadlines for lodging complaint due to newly discovered or new circumstances, as well as the terms of review of judicial acts on the same circumstances.

In the course of the study, the relevant provisions of RA Criminal Procedure code and the New code are subjected to a comparative legal analysis, there have been examined the legal positions of the Constitutional Court, as well as the regulations of foreign legislation is presented.

In conclusion, the author presents a number of recommendations for legislative changes.

Բանալի բառեր - նոր երևան եկած հանգամանք, նոր հանգամանք, բողոք բերելու ժամկետներ, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի որոշում, արարքի պատժելիությունը վերացնող օրենք, պատիժը մեղմացնող օրենք

Ключевые слова: вновь открывшиеся обстоятельства, новое обстоятельство, сроки подачи жалоб, решение Конституционного Суда РА, закон об устранении наказания за деяния, закон, смягчающий наказание

Keywords: newly discovered circumstance, new circumstance, deadlines for lodging complaint, Decision of the Constitutional court of RA, law on the elimination of punishment for an act, law on softening punishment